LANDINFO

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Temanotat

Russland

Rekruttering til krigen i Ukraina

6. august 2026

© Landinfo 2026

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.

Alle henvendelser om Landinfos rapporter kan rettes til:

Landinfo
Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Fredrik Selmers vei 6
Postboks 2098 Vika
0125 Oslo
Tel: 23 30 94 70
E-post: landinfo@landinfo.no
www.landinfo.no

Om Landinfos temanotater

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos temanotater er basert på opplysninger fra nøye utvalgte kilder. Opplysningene er behandlet i henhold til anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon og Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse.

Temanotatene bygger på både skriftlig og muntlig kildemateriale. En del av informasjonen som formidles, er innhentet gjennom samtaler med kilder på informasjonsinnhentingsreiser. Landinfo tilstreber bredde i kildetilfanget, og så langt mulig er det innhentet informasjon fra kilder som arbeider uavhengig av hverandre. Alt benyttet kildemateriale er fortløpende referert i temanotatene. Hensyn til enkelte kilders ønske om anonymitet er ivaretatt.

Notatene gir ikke et uttømmende bilde av temaene som undersøkes, men belyser problemstillinger som er relevante for UDIs og UNEs behandling av utlendingssaker.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos temanotater gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

About Landinfo's reports

The Norwegian Country of Origin Information Centre, Landinfo, is an independent body within the Norwegian Immigration Authorities. Landinfo provides country of origin information (COI) to the Norwegian Directorate of Immigration (Utlendingsdirektoratet – UDI), the Immigration Appeals Board (Utlendingsnemnda – UNE) and the Norwegian Ministry of Justice and Public Security.

Reports produced by Landinfo are based on information from carefully selected sources. The information is collected and analysed in accordance with common methodology for processing COI and Landinfo's internal guidelines on source and information analysis.

To ensure balanced reports, efforts are made to obtain information from a wide range of sources. Many of our reports draw on findings and interviews conducted on fact-finding missions. All sources used are referenced. Sources hesitant to provide information to be cited in a public report have retained anonymity.

The reports do not provide exhaustive overviews of topics or themes, but cover aspects relevant for the processing of asylum and residency cases.

Country of Origin Information presented in Landinfo's reports does not contain policy recommendations nor does it reflect official Norwegian views.

Summary

Russia relies mainly on open-ended contracts to staff the war in Ukraine. Contract soldiers are highly paid, often poorly trained, and recruited through regional quotas set by federal authorities. Recruitment is concentrated in poor regions, ethnic minority areas and among socially vulnerable men with debt or unstable lives.

As voluntary enlistment drops and losses remain high, authorities shift from financial incentives to increasingly coercive methods. Targeted groups include migrants, prisoners, criminal suspects, heavily indebted persons, newly naturalised citizens, students and employees in state-linked enterprises. Migrants face raids, deportation threats and offers of fast-track citizenship; prisoners and defendants can exchange punishment for military service. Conscripts are pressured—sometimes with abuse or falsified signatures—to sign contracts that are in practice very hard to terminate legally.

Sammendrag

Russland baserer seg hovedsakelig på tidsubestemte kontrakter for å bemanne krigen i Ukraina. Kontraktsoldater får svært høy lønn, er ofte dårlig trent, og rekrutteres gjennom regionale kvoter fastsatt av føderale myndigheter. Rekrutteringen er konsentrert i fattige regioner, områder med etniske minoriteter og blant sosialt sårbare menn med gjeld eller ustabil livssituasjon.

Etter hvert som frivillig verving går ned og tapene forblir høye, går myndighetene fra økonomiske insentiver til stadig mer tvangspregede metoder. Målgruppene omfatter migranter, innsatte, siktede i straffesaker, personer med stor gjeld, nylig naturaliserte borgere, studenter og ansatte i statlige eller statstilknyttede virksomheter. Migranter utsettes for razziaer, trusler om utvisning og tilbud om hurtig statsborgerskap; innsatte og tiltalte kan bytte straff eller straffeforfølgning mot militærtjeneste. Vernepliktige i førstegangstjeneste utsettes for press – noen ganger mishandling eller forfalskede signaturer – for å undertegne kontrakter som i praksis er svært vanskelige å si opp juridisk.

Innhold

1 Innledning 6
1.1 Kildesituasjonen 6
2 Rekruttering til krigen 7
2.1 Kontrakten – varighet, aldersgrenser og betaling 7
2.2 Føderasjonssubjekter må fylle kvoter med kontraktsoldater 9
2.3 Rekrutteringsgrunnlaget 9
2.4 Omfang og utvikling i rekrutteringen 10
2.5 Rekrutteringsmetoder: fra insentiver til press 10
3 Ulike grupper som rekrutteres 11
3.1 Innsatte og personer i straffeprosess 12
3.2 Migranter 12
3.3 Sårbare grupper og anholdelser på gaten 13
3.4 Studenter fra yrkesskoler og universiteter 13
3.5 Ansatte i statlige bedrifter 15
3.6 Innkalling for å oppdatere opplysninger 15
4 Rekruttering av vernepliktige i førstegangstjenesten 16
4.1 Undertegne kontrakt i løpet av førstegangstjenesten: psykisk press og tilfeller av vold 16
4.2 Rettslig oppsigelse av kontrakt vanskelig 18
5 Referanser 20

1 Innledning

Notatet beskriver hvordan det russiske forsvaret rekrutterer soldater til krigen i Ukraina og hvem som blir rekruttert. Det belyser også i hvilken grad vernepliktige i førstegangstjeneste blir vervet og hvilke metoder for rekruttering som brukes.

Notatet er en oppdatering av responsen «Rekruttering til krigen i Ukraina», datert 8. august 2024, og er skrevet på bestilling fra Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda.

1.1 Kildesituasjonen

Notatet bygger dels på åpent tilgjengelige kilder som rapporteringer fra russiske ikke-statlige aktører (uavhengige medier, NGO-er). Dette er internasjonalt anerkjente kilder som anses som pålitelige.

Vi har også over flere år intervjuet en rekke kilder med kjennskap til tematikken, senest på en informasjonsinnhentingsreise til Vilnius i mai 2026. Dette er i hovedsak russiske kilder i eksil, som holder tett kontakt med sine miljøer i Russland. Av sikkerhetsgrunner har vi anonymisert noen av de muntlige kildene. Vi anser dem som relevante, pålitelige og oppdaterte.

Flere av kildene Landinfo har intervjuet, har god kjennskap til forholdene for vernepliktige i førstegangstjeneste og til kontraktsoldater, fordi de bistår dem og deres familier juridisk i forbindelse med henvendelser. Kildene får på den måten verdifull informasjon om hvilke problemer vernepliktige møter i forsvaret.

Russiske myndigheter har forsøkt å kontrollere all relevant informasjon om den pågående invasjonen i offentligheten, med omfattende hemmelighold rundt hvem og hvor mange som tjenestegjør. Samtidig er spredning av ikke-offisiell informasjon om forhold relatert til krigen (i medier eller via private kontoer på sosiale medier), forbudt i henhold til russisk lov, og kan straffes med opptil 15 års fengsel. Dette påvirker informasjonstilgangen og gjør den usikker.

Temaet rekruttering til krigen er svært sensitivt i Russland. Russiske myndigheter sprer propaganda og feilinformasjon som kan være vanskelig å skille fra fakta, til egen befolkning.

2 Rekruttering til krigen

Det russiske forsvaret er et hybrid system av vernepliktige som avtjener førstegangstjeneste, reservister og vervede menige og spesialister på kontrakt – såkalte kontraktsoldater (Hakvåg 2023, s. 7).[1]

Russland bruker hovedsakelig betalte kontraktsoldater i krigen mot Ukraina. Kontraktene er uten tidsavgrensning, og det er straffbart å forlate tjenesten uten autorisasjon.

I utgangspunktet skal kontraktsoldater være profesjonelt betalte soldater, med spesialisering. Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) (2023, s. 21) påpeker at kravene til kontraktsoldater har falt etter 2008, både med hensyn til spesialisering og erfaring, som følge av at for få verver seg. Etter Landinfos kunnskap har kontraktsoldatene som brukes i Ukraina, ikke nødvendigvis militær erfaring, med mindre de har avtjent førstegangstjeneste. De må gjennomføre militær opplæring, ifølge kildene kortvarig, før de sendes til fronten (Fedorov 2024; Trach, Stepanenko & Barros 2025).

Per i dag praktiseres ikke mobilisering for å rekruttere soldater til Ukraina. Det sendes derfor ikke ut innkallinger til mobilisering, slik det ble gjort under den delvise mobiliseringen fra 21. september til 28. oktober 2022. Fra senhøsten 2022 har rekruttering av sivile, som undertegner kontrakt med det russiske forsvaret, vært hovedmetoden for å rekruttere (Meduza 2026a; Krivenko, møte mai 2026). Det ble ikke undertegnet noe dekret som formelt avsluttet den delvise mobiliseringen, slik at russiske myndigheter ikke trenger å utstede et nytt dekret dersom de i gangsetter en ny mobiliseringsrunde (Krivenko, møte 2026; uavhengig russisk nyhetstjeneste A, møte 2026).

2.1 Kontrakten – varighet, aldersgrenser og betaling

Kontraktene soldatene inngår, er uten sluttdato, og varer til den delvise mobiliseringen, som aldri ble avsluttet, jf. over, opphører. I praksis innebærer det til slutten av krigen i Ukraina (Fedorov 2024, s. 14; uavhengig russisk nyhetstjeneste A, møte 2026).

I presidentdekret nr. 647 som innførte delvis mobilisering 21. september 2022, pkt.5, nevnes følgende årsaker for oppsigelse av kontrakt (elektronisk oversettelse):

> a) by age - upon reaching the maximum age for military service;
>
> b) for health reasons - in connection with their recognition by a military medical commission as unfit for military service, with the exception of military

[1] For mer informasjon om verneplikt, førstegangstjeneste og kontraktsoldater, se Landinfo 2023.

personnel who have expressed a desire to continue military service in military positions that can be filled by the said military personnel;

c) in connection with the entry into force of a court judgment imposing a sentence of imprisonment.

Pensjonsalder for kontrakttjeneste avhenger av grad og stilling. Øverste alder for å undertegne første kontrakt for en menig soldat reguleres av artikkel 49 i loven om militærtjeneste fra 1998 og er 50 år (elektronisk oversettelse):

> 1. The maximum age for military service is established for: Marshal of the Russian Federation, General of the Army, Admiral of the Fleet, Colonel General, and Admiral - 65 years; Lieutenant General, Vice Admiral, Major General, and Rear Admiral - 60 years; Colonel, Captain 1st Rank - 55 years; Servicemembers holding other military ranks - 50 years.
>
> 2. For female servicemembers, the maximum age for concluding a first contract is 45 years for women and 50 years for men.

Artikkel 49 inneholder også en tredje klausul:

> 3. Military personnel who have reached the maximum age for military service may sign a new contract for military service in accordance with the procedure established by the Regulation on the Procedure for Military Service: for those holding the military rank of Marshal of the Russian Federation, General of the Army, or Admiral of the Fleet – for a period established by a decision of the President of the Russian Federation; for those holding the military rank of Colonel General or Admiral – until they reach the age of 70; for those holding another military rank – until they reach the age of 65.

Med andre ord kan en menig undertegne ny kontrakt (altså ikke den første kontrakten) frem til fylte 65 år.

Ved inngåelse av kontrakt skal det utleveres et eksemplar av kontrakten til den som signerer (Klyga, møte 2026; Krivenko, korrespondanse 2026). Det skal også gjøres en innføring i militærboken (военный билет) om at kontrakt er inngått, og denne militærboken skal til enhver tid være hos den tjenestegjørende (Krivenko, korrespondanse 2026).

Betalingen kontraktsoldater i Ukraina mottar, er svært høy, langt høyere enn hva vanlige russere tjener. Det tilbys et engangsbeløp ved signering fra det føderale budsjettet, og deretter månedlige utbetalinger fra føderasjonssubjektene. [2] De

[2] Russland er en føderasjon og består av føderasjonssubjekter med ulike status (delrepublikker, fylker, føderale byer og territorier). Antallet føderasjonssubjekter var 83 i 2013. I ettertid har

månedlige utbetalingene kan variere mellom føderasjonssubjekter, og i flere tilfeller synes føderasjonssubjekter å øke ytelsene for å tiltrekke seg flere soldater. Man kan undertegne kontrakt i et annet subjekt enn der man er bostedsregistrert (Krivenko, møte 2026). I tillegg til lønn tilbys ytterligere stønader, som kompensasjon ved død. Beløpene som utbetales, har i all hovedsak økt siden 2022 (Fedorov 2024; Krivenko, møte 2026), med fluktueringer avhengig av om kvotene fylles eller ikke (Kluge 2026; Kuznets 2026).

Som kontraktssoldat blir man utplassert, det vil si at man ikke kan velge hvilken militær enhet man tjenestegjør i. Avansert militær kompetanse, noe de fleste ikke har, kan påvirke utplassering (Klyga, møte 2026).

2.2 Føderasjonssubjekter må fylle kvoter med kontraktsoldater

Føderale myndigheter i Russland setter kvantitative mål (kvoter) for rekruttering av personell til de væpnede styrker, som fordeles på de enkelte føderasjonssubjektene. Måltallene er klassifiserte, og det foreligger begrenset offentlig informasjon om antall og fordelingskriterier. Det er imidlertid indikasjoner på at variasjoner mellom føderasjonssubjektene blant annet reflekterer befolkningsstørrelse og tilgjengelig rekrutteringsgrunnlag (Krivenko, møte 2026).

Ansvaret for å fylle måltallene ligger hos regionale myndigheter. For å sikre måloppnåelse benytter føderasjonssubjektene en kombinasjon av økonomiske insentiver og ulike former for administrativt press. Slike mekanismer kompenserer for lav frivillig oppslutning og sikrer dermed at de fastsatte målene nås (Krivenko; Mediazona, møter 2026).

Sentrale myndigheter har betydelige kontroll- og sanksjonsmekanismer overfor føderasjonssubjektene. Manglende oppfyllelse av kvoter kan etter det opplyste medføre reduksjon eller tilbakeholdelse av budsjettmidler eller andre former for økonomiske restriksjoner, hvilket gir føderasjonssubjektene insentiver for å etterleve kravene (Krivenko, møte 2026).

2.3 Rekrutteringsgrunnlaget

Informasjon fra informasjonsinnhentingsreiser fra 2023 til 2026 tilsier at kontraktsoldatene i stor grad rekrutteres fra fattige føderasjonssubjekter og etniske minoritetsområder, og fra lavere sosiale lag: arbeidsledige, personer med gjeldsproblemer og sosiale problemer. Med tilbud om høy bonus og lønn sammenlignet

Russland annektert ytterligere seks områder i Ukraina: Krym, Sevastopol (i 2014), og deler av Donetsk, Luhansk, Kherson og Zaporizjzja (etter 2022) (Berg & Holm-Hansen 2026).

med inntektsnivået lokalt, blir kontraktstjeneste fremstilt som en av få veier til sosial mobilitet.

Regioner som Dagestan (Nord-Kaukasus), Burjatia (sør i Sibir), Tuva (sør i Sibir) og andre subjekter med stor andel innbyggere med ikke-russisk etnisk bakgrunn, har mye høyere mobiliseringsrater enn sentrale, overveiende etnisk russiske subjekter. Dette ser man blant annet i tapslister samlet inn av uavhengige forskere/ nyhetsmedier (Mediazona u.å.).

Etnisk minoritetsstatus overlapper ofte med bosetting i rurale områder, med høyere fattigdom og begrenset mobilitet.

Dessuten rekrutteres det fra andre grupper, som migranter, innsatte, fra førstegangstjenesten og arbeidsplasser. Dette kommer vi tilbake til under.

2.4 Omfang og utvikling i rekrutteringen

Tall på rekrutterte kontraktsoldater er som nevnt usikre. Estimater baserer seg derfor på alternative indikatorer som budsjettposter for vervingsbonuser, regionale rapporter og anslag over tapstall. Kilder synes likevel å være relativt samstemte i at rekrutteringen har vært nokså stabil siden 2022.

Vinteren 2026 (januar–februar) kom det imidlertid rapporter om at rekrutteringen gikk tregere sammenlignet med året før: fra anslagsvis 1000–1200 soldater per dag i første kvartal 2025 til 800–1000 per dag i første kvartal 2026, en reduksjon på rundt 20 prosent (Kluge 2026).

Samtidig anslås de daglige tapene ved fronten å ligge på mellom 1000 og 1300 drepte. Dette indikerer at rekrutteringen ikke er tilstrekkelig til å erstatte tapene. Ifølge det uavhengige russiske gravenettstedet Verstka må myndighetene derfor kontinuerlig finne nye måter å opprettholde styrkenivået på (Zhadaev, Gerasimenko & Churakova 2026).

2.5 Rekrutteringsmetoder: fra insentiver til press

Rekrutteringen til kontraktstjeneste har i stor grad vært basert på omfattende vervekampanjer organisert av forsvarsdepartementet, både i sosiale medier og i det offentlige rom. Offentlige institusjoner på ulike nivåer har blitt brukt i rekrutteringsarbeidet: regionale myndigheter, servicesentre, samt kultur- og utdanningsinstitusjoner har publisert vervemateriell, blant annet via sosiale medier som Vkontakte. I tillegg har reklame blitt hengt opp i boligblokker, på arbeidskontorer, i kollektivtransport og i butikkvinduer (Belovodyev & Systema 2024; Talanova & Kondratyev 2023).

Reklamekampanjene har benyttet ulike narrativer for å appellere til potensielle rekrutter. Mange reklamevideoer viser fattige russere som sliter med å få pengene til å strekke til, og krigen presenteres som en løsning på de økonomiske problemene. Andre viser russere med alkoholproblemer, eller uten fremtidsutsikter. Krigen fremheves som den beste måten å få et rikt liv med meningsfylt innhold. Atter andre videoer viser at krig gjør gutter til menn – at ekte menn er krigere, og at slike menn er mer attraktive for kvinner. Flere av fremstillingene har møtt kritikk, også blant krigstilhengere, for å gi et nedsettende bilde av den russiske befolkningen (Kruglova 2023).

Etter hvert som frivillig rekruttering i mindre grad dekker behovet, rapporteres det om at ulike befolkningsgrupper utsettes for sterkere press for å signere kontrakter. Ifølge en kilde intervjuet av Landinfo i 2026, er den tidligere modellen, i stor grad basert på økonomiske insentiver, i ferd med å miste effekt, og myndighetene intensiverer innsatsen for å presse frem kontraktsinngåelser.

3 Ulike grupper som rekrutteres

Til tross for at personer fremdeles verver seg på grunn av høye utbetalinger, må det russiske forsvaret som nevnt ty til mer ukonvensjonelle metoder for å klare å fylle kvotene fra forsvarsdepartementet.

Det uavhengige russiske gravenettstedet Vasjinie Istorii (Dolinina 2023) fikk høsten 2023 tak i en rekrutteringsplan fra Sentrale føderale krets (som omfatter Moskva) der det var listet opp grupper myndighetene skulle rekruttere fra. I tillegg til reservister, demobiliserte og personer som avtjener førstegangstjeneste, skulle man ifølge planen rekruttere fra følgende grupper:

- Migranter
- Innsatte
- Personer under etterforskning for lite eller middels alvorlige straffbare forhold
- Personer med høy utestående gjeld eller som har gått konkurs, registrerte arbeidsledige
- Personer som nylig har fått russisk statsborgerskap
- Utenlandske borgere som skal utvises, deporteres

Samme kilde (Dolinina 2023) påpekte at også andre sårbare grupper, eller personer i konflikt med myndighetene, kunne bli utnyttet.

3.1 Innsatte og personer i straffeprosess

Siden vinteren 2023 har det russiske forsvarsdepartementet hatt hovedansvaret for rekruttering av innsatte fra fengslene, en praksis som tidligere ble ledet av Wagner-gruppen (Moscow Times 2023).

I juni 2023 undertegnet president Putin en lov som vedtok at dømte kunne få strafferegisteret slettet i bytte mot å slutte seg til landets væpnede styrker. Lovendringen formaliserte rekrutteringen av innsatte som kontraktsoldater i Ukraina. For mistenkte som slutter seg til væpnede styrker, kan myndighetene stanse saken hvis strafferammen er opptil fem års fengsel for forsettlig kriminalitet eller opptil ti år for uaktsomhetsforbrytelser (Moscow Times 2023).

I september 2024 ble det vedtatt en lov som gjør det mulig også for tiltalte i straffesaker å tjenestegjøre i militæret, som kontraktsoldat eller bli mobilisert. Straffesaker mot slike personer stilles i bero, og tvangsmidlene (husarrest, forbud mot bestemte handlinger, kausjon, varetektsfengsling) oppheves (Moscow Times 2024).

Kilder Landinfo har intervjuet, opplyste at innsatte i russiske soningsinstitusjoner fremdeles rekrutteres til kontraktstjeneste, mot at de får amnesti. Unntaket er personer dømt for pedofili eller terrorisme (Krivenko; Mediazona, møter 2026). Antall innsatte i Russland har aldri vært lavere enn nå (Krivenko, møte 2026).

Det ble videre poengtert at rekruttering til kontraktstjeneste skjer på alle stadier i en straffesak. Selv når saken er under innledende etterforskning, kan de signere kontrakt. I praksis betyr dette at rekrutteringen nå ikke bare skjer gjennom militært personell, men også gjennom politiet. Når en etterforsker arbeider med en sak, blir den mistenkte ofte opplyst om at saken vil bli henlagt dersom han signerer kontrakt (Krivenko; Mediazona, møter 2026).

3.2 Migranter

Arbeidsmigranter, hovedsakelig fra Sentral-Asia, har i flere år blitt rekruttert til kontraktstjeneste. Etter det opplyste anser myndighetene det som lett å rekruttere migranter, på grunn av deres sårbarhet og ofte uavklarte juridiske status i Russland. Mange har ikke arbeidstillatelse og blir truet med deportasjon dersom de ikke signerer kontrakt. Andre har arbeidstillatelse, og lokkes med statsborgerskap (Mirovalev 2026; Krivenko; Mediazona, møter 2026). Russland innførte lovendringer i september 2022, som gjør det mulig å fremskynde russisk statsborgerskap dersom man undertegner kontrakt om å tjenestegjøre i de russiske styrkene (Meduza 2023). Det dreier seg også om migranter som nylig har blitt russiske borgere, men som ikke har registrert seg i militære registre.

Det gjennomføres jevnlig raid mot migrantmiljøer, hovedsakelig i Moskva og St. Petersburg der det befinner seg mange arbeidsmigranter: mot såkalte dormitories

hvor de ofte bor eller på byggeplasser og markeder der de jobber (Belovodyev & Systema 2024; Krivenko, møte 2026). Da mange av dem ikke behersker russisk særlig godt og heller ikke russisk lovgivning, kan de lettere bli presset til å signere kontrakt. De får beskjed om at de og familien vil bli returnert til hjemlandet dersom de ikke undertegner (Krivenko, møte 2026; Mirovalev 2026).

3.3 Sårbare grupper og anholdelser på gaten

Kilder opplyser at rekruttering til kontraktstjeneste også rettes mot sårbare grupper. Menn med gjeld, betalingsmislighold på lån, ubetalt barnebidrag, straffe-register, alkohol- eller rusavhengighet, bostedsløshet og ustabil livssituasjon er spesielt utsatt. Myndighetene/personer satt til å rekruttere, har tilgang til statlige registre og benytter politikontroller, administrativt press, løfter om gjeldsslette og manipulasjon for å identifisere og presse slike personer til å signere kontrakter. Sårbarhet synes i seg selv å være et rekrutteringskriterium: Jo mer økonomisk, rettslig eller sosialt utsatt en person er, desto større er sannsynligheten for at vedkommende blir plukket ut som rekrutterbar (Krivenko; Klyga, møter 2026).

Ifølge Krivenko så man et nytt fenomen våren 2026, nemlig at fremmede i sivil oppsøker menn på gaten og informerer dem om beliggenheten til nærmeste militære kommissariat og foreslår at de kan gå dit for å undertegne kontrakt.

I føderasjonssubjektet Penza ble det i midten av juni 2026 rapportert at militære offiserer og politimenn anholdt sivile menn på gaten. Ifølge øyenvitner ble slike raid gjennomført i nesten alle subjektets distrikter. Det skal ha blitt satt opp sjekkpunkt på motorveier, inter-city-busser ble stoppet og menn i vernepliktig alder beordret ut og tatt med til militære kommissariater for sjekk av militær registrering. Mødre og ektefeller av pågrepne varslet om voldsbruk for å få mennene til å signere kontrakt. Lokale medier har ikke omtalt aksjonene, men lokalbefolkningen har skrevet i kommentarfelt og latt seg intervjue av uavhengige medier om hva som har foregått og advart menn om å holde seg innendørs. Mange menn skal angivelig «frivillig» ha undertegnet kontrakt (Konstantinova 2026; Vasjnie Istorii 2026). Ifølge en menneskerettsadvokat (som sitert i RFE/RL 2026) har aksjoner der menn pågripes direkte på gaten, funnet sted flere steder i landet.

3.4 Studenter fra yrkesskoler og universiteter

Siden august 2025 har føderale utdanningsmyndigheter pålagt universiteter og yrkesskoler over hele landet om å rekruttere to prosent av studentene til kontraktstjeneste (Krivenko; uavhengig russisk nyhetstjeneste, møter 2026). Dette startet i forbindelse med at forsvarsdepartementet opprettet egne dronestyrker høsten 2025 og trengte droneoperatører (Krivenko, møte 2026).

Militære rekrutteringsoffiserer skal først ha oppsøkt tekniske høyskoler, men fordi få meldte seg, ble rekrutteringen utvidet til universiteter, uavhengig av studie-

retning. Det har blitt holdt møter med studentene, der de blir informert om dronetropper og forsøkt rekruttert. Rekrutterne bruker ulike overtalelsesteknikker, som at dette er en god mulighet, at de vil være langt unna frontlinjen, i praksis bare spille dataspill, og at det kun varer i ett år. Rekrutteringen har særlig blitt rettet mot faglig svake studenter, i ferd med å stryke. Alternativet er at studentene må slutte, og uansett avtjene førstegangstjeneste, ettersom studier etter loven er gyldig grunn for å utsette tjenesten (Krivenko; uavhengig russisk nyhetstjeneste, møter 2026). Parallelt har universitetene blitt langt strengere i vurderingen av studentene, ettersom man tidligere kunne stryke på en eksamen og forsøke å ta den om igjen flere ganger (Krivenko, møte 2026). Ifølge BBC Russia skal dette ha skjedd ved minst 95 yrkesskoler og universiteter, mens andre kilder rapporterer om langt høyere tall (Ivshina, Platonova & Volyanova 2026).

Ifølge kilder Landinfo har intervjuet, får studentene fremlagt ettårs kontrakter. Etter signering kommer likevel de generelle reglene i russisk lov og presidentdekret nr. 647 om delvis mobilisering til anvendelse: I praksis løper kontraktene til mobiliseringen formelt oppheves, ikke til «kalenderdatoen» i kontrakten. Dette følger direkte av mobiliseringsdekretet, som fastslår at kontrakter fortsetter å gjelde til mobiliseringsperioden er over, med noen unntak for dimittering (alder, osv.), jf. kap. 2.1 (Krivenko; Klyga, møter 2026).

Ifølge Klyga har forsvarsdepartementet på spørsmål fra ham svart at dette er «typiske militærkontrakter», og ikke et eget, nytt kontraktsregime for studenter, og derfor underlagt samme mobiliseringslogikk som ellers. Beslutningen om å dimittere en soldat fra tjeneste ligger hos kommandanten og er diskresjonær.

Studentene rekrutteres eksplisitt til dronestyrkene, solgt inn som en sikker og spesialisert tjenestegren (Krivenko, møte 2026; Current Time 2026a). Samtidig er det et forbehold i kontrakten om at tjeneste i droneenheter er betinget av kvalifikasjoner (Krivenko; Klyga, møter 2026). Kommandanten har rett til å omdisponere til andre våpengrener hvis kriteriene ikke oppfylles (Klyga, møte 2026).

De aller fleste som har blitt rekruttert på denne måten, kommer fra yrkesskolene, ifølge Klyga, og færre fra universitetene. I det tredje året på yrkesskole er man vanligvis 18 år og kan rekrutteres til forsvaret.

Det er rapporter om at studenter som har blitt vervet på denne måten, har falt ved fronten (Ivshina, Platonova & Volyanova 2026; Klyga, møte 2026). I distriktet Tsjunskij i føderasjonssubjektet Irkutsk skal totalt 60 nåværende og tidligere elever ved yrkesskolen ha blitt sendt i krigen, hvorav mange blitt drept, ifølge lokale innbyggere (Current Time 2026a).

3.5 Ansatte i statlige bedrifter

Som en del av kravet om å fylle kvoter på rekrutterte kontraktssoldater, har regionale myndigheter det siste halvåret pålagt statseide bedrifter å stille med et visst antall rekrutter hver (Krivenko; uavhengig russisk nyhetstjeneste, møter 2026).

I føderasjonssubjektet Ryazan ble det i mars 2026 vedtatt et dekret som instruerte alle bedrifter, ikke bare statlige, om at de må stille med et visst antall ansatte innen medio september (Krivenko, møte 2026; Villellas 2026). Bedrifter med 150 til 300 ansatte må avse to ansatte, de med 300 til 500 ansatte må avse tre, mens de med mer enn 500 må stille med fem (Villellas 2026).

Presset rettes primært mot statseide bedrifter, inkludert fabrikker og industribedrifter, samt offentlige institusjoner som sykehus og skoler (Krivenko; uavhengig russisk nyhetstjeneste, møter 2026).

Dersom bedriften ikke følger instruksen, kan regionale myndigheter bruke sin administrative innflytelse for å sikre etterlevelse. Dette kan omfatte inspeksjoner, gjennomføring av revisjoner, ilegging av bøter og andre administrative hindringer (Krivenko, møte 2026).

På ledernivå kan direktører bli møtt med trusler om avskjed. På arbeidstakernivå er tvangen som regel uformell. Ansatte kan oppleve press fra ledelsen for å samtykke. Arbeidsgivere kan også bruke formelle disiplinære tiltak, som oppsigelse for påståtte brudd på interne regler, for å presse eller fjerne ansatte som motsetter seg (Krivenko; uavhengig russisk nyhetstjeneste, møter 2026).

3.6 Innkalling for å oppdatere opplysninger

Under den delvise mobiliseringen høsten 2022 ble det tydelig for myndighetene hvor mangelfull håndteringen av dokumenter og papirarbeid var i det russiske forsvaret. Som en reaksjon, ble det besluttet å opprette et elektronisk register for vernepliktige. Dette innebar å lage en database over alle vernepliktige, i praksis alle menn mellom 18 og 65 år. Det omfatter også enkelte kvinner med militær bakgrunn eller relevant utdanning (Krivenko, møte 2026).

Utfordringen var at det ikke fantes ett samlet system for lagring av personopplysninger for hele gruppen. Derfor ba forsvaret om at statlige selskaper, helseinstitusjoner og arbeidsgivere måtte sende inn informasjon. Etableringen av systemet har imidlertid støtt på utfordringer, som menneskelige feil, sammenfallende navn og overlappende personopplysninger. Det tok omtrent fire år før systemet ble operativt.

Parallelt har det blitt opprettet et elektronisk innkallingssystem, som nylig ble operativt over hele landet. Det omfatter blant annet innkalling av vernepliktige

menn for oppdatering og verifisering av opplysninger, som medisinske forhold, passopplysninger eller familieforhold. Mottakerne bes møte ved nærmeste militære kommissariat (Krivenko, møte 2026).

I praksis brukes også denne typen innkalling for rekruttering av soldater. Når personer møter opp, blir de ofte ført inn i separate rom og utsatt for intens og til dels aggressiv påvirkning med sikte på å få dem til å signere kontrakt. Noen motstår presset, mens andre signerer der og da (Krivenko, møte 2026). Ifølge den uavhengige russiske nyhetstjenesten Meduza (2026b) tiltok dette særlig våren 2026, og det er særlig reservister som mottar slike innkallinger med påfølgende press om å signere kontrakt.

4 Rekruttering av vernepliktige i førstegangstjenesten

Per i dag må de som avtjener førstegangstjenesten, ha gjennomført tre måneders grunnopplæring og minst én måneds spesialisert trening i avdeling før de kan sendes i krig (FFI 2022).

Majoriteten av russiske soldater i Ukraina er som nevnt betalte kontraktsoldater. Mye tyder på at det befant seg vernepliktige i førstegangstjeneste ved fronten de første månedene etter fullskalainvasjonen (FFI 2022; HRW, møte mars 2023). I dag brukes imidlertid ikke vernepliktige i førstegangstjeneste, bekrefter en rekke kilder med god kjennskap til temaet (uavhengig nyhetstjeneste B; uavhengig nyhetstjeneste C, møter april 2024; Krivenko; Klyga, møter 2026). Erfaringer fra tidligere kriger som i Afghanistan og Tsjetsjenia har vist at tap av vernepliktige i førstegangstjeneste er svært upopulært i Russland og fører til krigsmotstand (FFI 2022; Klyga, møte 2026). Ifølge Klyga forsøker myndighetene å omgå dette ved å presse vernepliktige i førstegangstjeneste til å signere kontrakter, slik at de formelt kan omtales som kontraktssoldater. På denne måten kan myndighetene hevde overfor både russiske borgere og internasjonal opinion at vernepliktige ikke brukes i krig (Klyga, møte 2026).

4.1 Undertegne kontrakt i løpet av førstegangstjenesten: psykisk press og tilfeller av vold

Frem til 2023 kunne man undertegne kontrakt med det russiske forsvaret etter tre måneder i førstegangstjeneste. I 2023 ble dette endret, og vernepliktige i førstegangstjenesten kan nå undertegne kontrakt ganske raskt etter påbegynt tjeneste. Noen kilder opplyser fire uker (som sitert i Center for Dokumentation og Indsats mot Ekstremisme & Migrationsverket 2025, s. 53; Tenisheva 2025), andre at det kan skje relativt umiddelbart (Klyga, møte 2026).

Landinfo har intervjuet en rekke kilder de siste årene om praksisen med å undertegne kontrakt under førstegangstjenesten. Inntrykket er at det russiske forsvaret er aktive i sine bestrebelser på å få vernepliktige i førstegangstjeneste til å undertegne kontrakt, da det er et stort behov for soldater ved fronten. Det påpekes dessuten at dette er et enkelt sted å rekruttere soldater, da alle er samlet på ett sted.

De første opplysningene om denne praksisen begynte å komme høsten 2024 (Klyga, møte 2026). Ifølge menneskerettsaktivister, samt kilder Landinfo har intervjuet, har antallet henvendelser fra vernepliktige i førstegangstjeneste som har blitt presset til å inngå kontrakt, og fra deres pårørende, økt kraftig den siste tiden (Current Time 2026b; Klyga; Krivenko, møter 2026). Det fremkommer også informasjon om dette på uformelle kanaler som Telegram. Ifølge Klyga (møte 2026) har andelen henvendelser som gjelder press til kontraktsinngåelse, økt fra rundt 20 prosent til omkring 40 prosent over tid. Organisasjonen han jobber for mottok omtrent 6000 henvendelser totalt i perioden januar til mai 2026.

Kildene er samstemte i at det brukes hardt psykisk press på soldatene for å få dem til å undertegne kontrakt. Dersom psykisk press ikke fører frem, har fysisk press og vold blitt brukt (uavhengig nyhetstjeneste A; Krivenko; Mediazona; Klyga, møter 2026).

Presset starter allerede før rekruttene ankommer tjenestestedet. Under transport, ofte med tog, blir de oppfordret til å inngå kontrakt. Det lokkes med god betaling, men også med at tjenesten kan bli kortvarig, for eksempel ett år, at den vil avtjenes langt fra fronten, i en droneenhet eller i en annen velrenommert enhet (Klyga; Krivenko, møter 2026; Military Lawyers 2025).

Ved ankomst til militæravdelingen, blir rekruttene i praksis avsondret fra omverdenen: De har ikke tilgang til telefoner eller andre elektroniske enheter, og det er begrensede muligheter for å kontakte foreldre, advokater, menneskerettsorganisasjoner eller journalister (Klyga; Krivenko, møter 2026). I denne fasen intensiveres presset gjennom psykisk påvirkning og sosial kontroll. Rekruttene blir utfordret på lojalitet og maskulinitet, og kan bli mistenkeliggjort som illojale eller som «vestlige agenter». Selv om noen motstår presset, er dette en krevende situasjon, særlig for unge menn i alderen 18–21 år (Klyga, møte 2026). De lever i et informasjonsvakuum og utsettes daglig for psykisk press. Uten særlig livserfaring, oppfatter de uniformerte menn som naturlige autoritetspersoner (Krivenko, møte 2026).

For dem som ikke samtykker til å signere kontrakt, beskriver Klyga en praksis som han og kolleger, blant annet fra Committee Against Torture, betegner som tortur eller videreføring av «dedovsjtsjina». Dette omfatter særlig berøvelse av søvn og pålagt fysisk belastning, ofte i form av meningsløse øvelser eller straffelignende aktiviteter. Rekruttene kan beordres til å løpe lange distanser eller utføre fysisk krevende oppgaver, under ekstreme forhold, som i tungt verneutstyr.

Dersom slike tiltak ikke fører frem, kan det også forekomme fysisk vold, inkludert slag utført på en måte som ikke etterlater synlige merker (Klyga; Krivenko, møter 2026). Det vil derfor være vanskelig å bevise overfor påtalemyndigheten at de har blitt utsatt for vold (Klyga, møte 2026).

Landinfo har de siste tre årene snakket med en rekke muntlige kilder om temaet, og alle oppgir at det er vanligst å rekruttere gjennom psykisk press. Kildene har ikke statistikk over omfanget av fysisk vold, men de kjenner til eksempler og beskriver dette som mindre utbredt enn psykisk press. Samtidig må underrapportering tas i betraktning, blant annet fordi det kan være vanskelig å varsle om forhold mens man avtjener tjeneste. Det er også verdt å merke seg at førstegangstjenesten er preget av en generell voldskultur og at det anvendes slag som ikke gir synlige merker.

Det er rapporter om forfalskede underskrifter på kontrakter for å få det til å se ut som at man har undertegnet frivillig (Krivenko, møte 2026; Korovaykhina 2025; RFE/RL 2024). I flere tilfeller har signaturer som har vist seg å være falske, blitt undersøkt (Krivenko, møte 2026; RFE/RL 2024). Ifølge Krivenko klarte Citizen Army i 2025, blant annet ved hjelp av familiemedlemmer, å dokumentere i én sak at de innrullerte faktisk ikke hadde signert kontrakter, og etterforskning fra påtalemyndigheten konkluderte med at underskriftene var forfalsket.

Psykisk og fysisk press kan i utgangspunktet ramme hvem som helst som avtjener førstegangstjenesten, uavhengig av bakgrunn og ressurser, men ikke alle rekrutter er like utsatt (Klyga, møte 2026). Ifølge Mediazona (møte 2025) kan forekomsten av fysisk press og vold avhenge av hvor man avtjener tjenesten og av soldatens bakgrunn. Dersom man avtjener tjenesten i nærheten av der man bor, i nærhet av slektninger, er det mindre sannsynlighet for vold. Dersom man er langt hjemmefra, uten familie i nærheten som kan gi bistand, er man mer sårbar. Klyga anslår at rundt 40-45 % utsettes for betydelig press for å undertegne kontrakt.

Mediazona (møte 2026) påpeker at forholdene under førstegangstjeneste vil være vanskelige dersom man motstår kontraktsignering. Det hjelper imidlertid med publisitet og bistand fra familie.

4.2 Rettslig oppsigelse av kontrakt vanskelig

På spørsmål om det finnes reelle klagemuligheter dersom en kontrakt er inngått uten samtykke, eller man vil omgjøre beslutningen, opplyser kilder at dette er svært vanskelig, og det finnes kun svært få kjente saker hvor slike kontrakter har blitt utfordret rettslig (Klyga; Krivenko, møter 2026; Chikov, møte 2025).

I én kjent sak hadde kontrakt blitt signert av en representant i en militær enhet. Etter at saken ble kjent, med offentlig oppmerksomhet, ble det fremmet krav om ugyldighet. Retten la avgjørende vekt på vitneforklaringer, hvor ingen kunne

bekrefte at personen selv hadde signert kontrakten. På dette grunnlaget ble kontrakten opphevet. Slike saker er imidlertid svært sjeldne (Klyga, møte 2026). Selv om det i utgangspunktet er mulig å forfølge slike saker gjennom domstoler, er sannsynligheten for å få kontrakten kjent ugyldig svært liten. Erfaringer viser at dette krever betydelige ressurser, omfattende juridisk bistand og støtte fra menneskerettsorganisasjoner (Krivenko, møte 2026).

Ifølge Klyga handler det også om prosessuelle forhold. Med status som militært personell, har man i utgangspunktet rett til å prøve offentlige vedtak for domstolene. Samtidig ble det i 2024 vedtatt en lov som innebærer at dersom man er i militær tjeneste og part i en rettssak, enten sivile saker, forvaltningssaker eller straffesaker, er domstolen forpliktet til å utsette saksbehandlingen frem til kontrakten eller tjenesten er avsluttet, altså til man igjen er sivil. Dette gjelder også når saken gjelder militær status. Klygas organisasjon, Movement for Contientious Objectors, opplevde dette i et søksmål, der retten besluttet å utsette behandlingen fordi saksøkeren hadde militær status. Det ble påpekt at saken nettopp gjaldt spørsmålet om militær status, men retten svarte at de var bundet av loven fra 2024.

Videre bidrar bevisproblemer til å svekke muligheten for å få medhold i klager. Mangel på dokumenterbare skader eller direkte bevis gjør det vanskelig å få gjennomslag hos militær påtalemyndighet, som ofte henviser til utilstrekkelig bevisgrunnlag. Press i militær sammenheng skjer som nevnt ofte på måter som etterlater indirekte spor (Klyga; Krivenko, møter 2026).

5 Referanser

Skriftlige kilder

Belovodyev, D. & Systema (2024, 15. mai). Inside Russia's Improvised System For Mobilizing Men For The Ukraine War: An RFE/RL Investigation. *RFE/RL*. Tilgjengelig fra https://www.rferl.org/a/russia-mobilization-ukraine-stealth-recruiting/32948631.html [lastet ned 28. juni 2024].

Berg, O. T. & Holm-Hansen, J. (sist oppdatert 29. juli 2026). *Russlands politiske system*. Oslo: SNL. Tilgjengelig fra https://snl.no/Russlands_politiske_system#-F%C3%B8derale_kretser_(administrativt_hovedsete_i_parentes)_og_forkortelse [lastet ned 7. august 2024].

Center for Dokumentation og Indsats mot Ekstremisme & Migrationsverket (2025, mars). *Conscription in Russia*. Næstved & Norrkøping: Center for Dokumentation og Indsats mot Ekstremisme & Migrationsverket. Tilgjengelig fra https://us.dk/media/fixlsvgr/report-march-2025-conscription-in-russia.pdf [lastet ned 7. juli 2026].

Current Time (2026a, 29. juni). В Иркутской области студентов техникума массово вербуют на фронт как операторов беспилотников. Многие уже погибли [In the Irkutsk region, students of the technical school are massively recruited to the front as drone operators. Many have already died.]. *Current Time*. Tilgjengelig fra https://www.currenttime.tv/a/tehnikum-irkutskaya-oblast-studenty-verbovka-voyna-ukraina/33784423.html [lastet ned 9. juli 2026].

Current Time (2026b, 1. juli). "Убийство за отказ подписывать контракт". Как российских срочников "вписывают в ротацию на Украину" ["Murder for refusing to sign a contract." How Russian conscripts are "put into rotation in Ukraine"]. *Current Time*. Tilgjengelig fra https://www.currenttime.tv/a/ubiystvo-za-otkaz-podpisyvat-kontrakt/33791169.html [lastet ned 9. juli 2026].

Dolinina, I. (2023, 2. november). «Добровольцы» на войну: мигранты, банкроты, должники и безработные ["Volunteers" for the war: migrants, bankrupts, debtors and the unemployed]. *Vasjnie Istorii*. Tilgjengelig fra https://storage.googleapis.com/istories/stories/2023/11/02/dobrovoltsi-na-voinu-migranti-bankroti-dolzhniki-i-bezrabotnie/index.html [lastet ned 25. juni 2024].

Fedorov, Y. (2024, november). *Russian Military Manpower After Two and a Half Years of War in Ukraine*. Paris: IFRI, dvs. French Institute of International Relations. Tilgjengelig fra https://www.ifri.org/sites/default/files/2024-11/ifri_fedorov_russian_military_manpower_rer48_nov2024.pdf [lastet ned 2. juli 2026].

FFI, dvs. Forsvarets Forskningsinstitutt (2022, 11. mars). Bruker Russland vernepliktige i Ukraina? *FFIs blogg* [blogg]. Tilgjengelig fra https://www.ffi.no/aktuelt/blogg/bruker-russland-vernepliktige-i-ukraina [lastet ned 5. mai 2022].

Hakvåg, U. (2023, 25. april). *Russlands nye styrkemål* (FFI-rapport 23/00874). Oslo: FFI. Tilgjengelig fra https://ffi-publikasjoner.archive.knowledgearc.net/bitstream/handle/20.500.12242/3180/23-00874.pdf [lastet ned 22. mai 2023].

Ivshina, O.; Platonova, A. & Volyanova, S. (2026, 4. juli). Russia looks to students to make up for mounting losses in Ukraine. *BBC Russia*. Tilgjengelig fra https://www.bbc.com/news/articles/cp8lnnr080go [lastet ned 6. juli 2026].

Kluge, J. (2026, 12. april). *Russian recruitment fell by 20% in Q1/2026*. Russianomics. Tilgjengelig fra https://janiskluge.substack.com/p/russian-recruitment-fell-by-20-in [lastet ned 2. juli 2026].

Konstantinova, A. (2026, 19. juni). "Loaded them up like convicts". The wife of a man seized in a massive Penza enlistment raid on how he was sent to war against his will. *Mediazona*. Tilgjengelig fra https://en.zona.media/article/2026/06/19/penza_raid [lastet ned 3. juli 2026].

Korovaykhina, M. (2025, 22. september). Как их всех загребли. Три года мобилизации [How they were all raked in. Three years of mobilization]. *Novaya Gazeta Europe*. Tilgjengelig fra https://novayagazeta.eu/articles/2025/09/22/kak-ikh-vsekh-zagrebli [lastet ned 7. juli 2026].

Kruglova, A. (2023, 20. mars). *Mobilisation in Russia: How to convince men to fight in Ukraine?* London: RUSI, dvs. Royal United Services Institute. Tilgjengelig fra https://rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/mobilisation-russia-how-convince-men-fight-ukraine [lastet ned 3. juli 2023].

Kuznets, D. (2026, 16. februar). *Does Russia Have Enough Soldiers to Keep Waging War Against Ukraine?* Carnegie Politika. Tilgjengelig fra https://carnegieendowment.org/russia-eurasia/politika/2026/02/russia-internal-resources-war [lastet ned 2. juli 2026].

Mediazona (u.å.). Потери России в войне с Украиной. Сводка «Медиазоны» [Russlands tap i krigen mot Ukraina. Sammendrag av Mediazona]. *Mediazona*. Tilgjengelig fra https://zona.media/casualties [lastet ned 21. januar 2026].

Meduza (2023, 13. juni). Путин подписал закон об изъятии загранпаспортов у призывников [Putin signed a law on the seizure of passports from conscripts]. *Meduza*. Tilgjengelig fra https://meduza.io/news/2023/06/13/putin-podpisal-zakon-ob-iz-yatii-zagranpasportov-u-prizyvnikov [lastet ned 5. juli 2023].

Meduza (2026a, 21. mai). Россиян все активнее склоняют к службе по контракту. В ход идут обман, угрозы и побои. Всему этому можно сопротивляться! [Russians are increasingly being persuaded to serve under contract. Deception, threats and beatings are used. All this can be resisted!]. *Meduza*. Tilgjengelig fra https://meduza.io/feature/2026/05/21/rossiyan-vse-aktivnee-sklonyayut-k-sluzhbe-po-kontraktu-v-hod-idut-obman-ugrozy-i-poboi-vsemu-etomu-mozhno-soprotivlyatsya [lastet ned 2. juli 2026].

Meduza (2026b, 15. mai). Россиянам в запасе тоже приходят повестки. Стоит ли из-за этого волноваться? Как отказаться от сборов? Может, лучше уехать (и выпустят ли из страны)? [Russians in reserve also receive summonses. Is it worth worrying about? How do I waive fees? Maybe it is better to leave (and will they be allowed to leave the country)?]. *Meduza*. Tilgjengelig fra https://meduza.io/feature/2026/05/15/rossiyanam-v-zapase-tozhe-prihodyat-povestki-stoit-li-iz-za-etogo-volnovatsya-kak-otkazatsya-ot-sborov-mozhet-luchshe-uehat-i-vypustyat-li-strany [lastet ned 6. juli 2026].

Military Lawyers (2025, 3. november). *Что делать, если срочников принуждают подписывать контракты?* Telegram. Tilgjengelig fra https://t.me/voen_advokaty/1592 [lastet ned What to do if conscripts are forced to sign contracts?].

Mirovalev, M. (2026, 16. april). 'Sent to be killed': How Russia forces migrants to fight in Ukraine. *Al Jazeera*. Tilgjengelig fra https://www.aljazeera.com/features/2026/4/16/sent-to-be-killed-how-russia-forces-migrants-to-fight-in-ukraine [lastet ned 3. juli 2026].

Moscow Times (2023, 20. juni). Russia Moves to Allow Convicts to Join Army. *Moscow Times*. Tilgjengelig fra https://www.themoscowtimes.com/2023/06/20/russia-moves-to-allow-convicts-to-join-army-a81569 [lastet ned 9. juli 2026].

Moscow Times (2024, 24. september). Russia Moves to Allow Criminal Defendants to Fight in Ukraine. *Moscow Times*. Tilgjengelig fra https://www.themoscowtimes.com/2024/09/24/russia-moves-to-allow-criminal-defendants-to-fight-in-ukraine-a86456 [lastet ned 9. juli 2026].

RFE/RL (2024, 11. desember). Институт судебных экспертиз подтвердил, что контракт за погибшего срочника с Сахалина подделан [The Institute of Forensic Examinations confirmed that the contract for the deceased conscript from Sakhalin was forged]. *RFE/RL*. Tilgjengelig fra https://www.svoboda.org/a/institut-sudebnyh-ekspertiz-podtverdil-chto-kontrakt-za-pogibshego-srochnika-s-sahalina-poddelan/33235681.html [lastet ned 7. juli 2026].

RFE/RL (2026, 2. juli). Russia Scrambles To Recruit Enough Men For Ukraine War. Now It's Also Forcing Them. *RFE/RL*. Tilgjengelig fra https://www.rferl.org/a/russia-ukraine-war-forced-recruitment-personnel/33794661.html [lastet ned 6 juli 2026].

Talanova, D. & Kondratyev, N. (2023, 19. april). Military campaigns reach Russian schools, metro stations and kindergardens. *Novaya Gazeta Europe*. Tilgjengelig fra https://novayagazeta.eu/articles/2023/04/19/military-ad-campaigns-reach-russian-schools-metro-stations-and-kindergartens-en [lastet ned 3. juli 2023].

Tenisheva, A. (2025, 2. april). So You've Been Drafted Into the Russian Army. What Does That Mean? *Moscow Times*. Tilgjengelig fra https://www.themoscowtimes.com/2025/04/02/so-youve-been-drafted-into-the-russian-army-what-does-that-mean-a88569/pdf [lastet ned 7. juli 2026].

Trach, T.; Stepanenko, K. & Barros, G. (2025, 30. mai). *Russian Force Generation and Technological Adaptations Update May 30, 2025*. Washington, D.C.: ISW. Tilgjengelig fra https://understandingwar.org/research/russia-ukraine/russian-force-generation-and-technological-adaptations-update-may-30-2025/ [lastet ned 1. juli 2026].

Vasjnie Istorii (2026, 19. august). Силовики отлавливают мужчин на улицах Пензы и областных городов для отправки на войну. *Vasjnie Istorii*. Tilgjengelig fra https://istories.media/news/2026/06/19/siloviki-otlavlivayut-muzhchin-na-ulitsakh-penzi-i-oblastnikh-gorodov-dlya-otpravki-na-voinu/ [lastet ned 3. juli 2026].

Villellas, A. (2026, 15. april). Russia is no longer recruiting only from the street, because businesses are now being pulled into a system that treats workers as military supply. *Indux*. Tilgjengelig fra https://www.vozpopuli.com/indux/en/russia-is-no-longer-recruiting-only-from-the-street-because-businesses-are-now-being-pulled-into-a-system-that-treats-workers-as-military-supply/3708/ [lastet ned 6. juli 2026].

Zhadaev, I.; Gerasimenko, O. & Churakova, O. (2026, 24. juni). "We've Run Out of Fools for Money." How Russian Authorities Are Trying to Solve the Shortage of Contract Soldiers. *Verstka*. Tilgjengelig fra https://verstka.media/how-russian-authorities-are-trying-to-solve-the-shortage-of-contract-soldiers [lastet ned 2. juli 2026].

Muntlige kilder

Klyga, Artem. Movement for Contientous Objectors, advokat. Møte juni 2026.

Chikov, Pavel. Menneskerettsadvokat. Møte mai 2025.

HRW, møte mars 2023.

Krivenko, Sergej. Representant for Citizen.Army. Møte mai 2026. E-postkorrespondanse juni 2026.

Mediazona. Møte mai 2025, mai 2026.

Uavhengig russisk nyhetstjeneste A. Møte mai 2026.